

GAZETA POPORULUI

Foale politică-culturală

Apare în fiecare Duminecă

Abonamentul:

Pe un an 20 Cor.
Pe o jumătate de an 10 Cor.
Pe 3 luni 6 Cor.
Abonamentele să se trimită la adresa
„GAZETA POPORULUI“, Sibiu.

Adresa noastră e:

„GAZETA POPORULUI“
Nagyszeben, Rosenanger 14
(Strada Peștilor)

Inserate și anunțuri se primesc la administrația gazetei.

Un șir cu litere mărunte întâia-oraș 50 fil.
a doua- și a treia-oraș 40 fil.

„Porniri greșite.“

Nu ne mirăm dacă străinii, cari stau departe de noi, își fac păreri greșite despre treburile și afacerile noastre românești. Lor le ierlăm mai ușor greșeala, ca unora cari „nu știu ce fac“. Nu putem ierta însă pe aceia *dintre noi*, cari deși cunosc drepturile și interesele noastre, nu numai n'au curajul să le apere, ci, ca să zăpăcească și pe alții, răspândesc în lume încurcăturile în cari a căzut propria lor conștiință vinovată.

Așa s'a întâmplat cazul acum de curând, în legătură cu sinoadele noastre, cu privire la comisarii stăpânirii. Ori cum judeci tu, iubite cetitorule dela sat, cu mintea ta trează și dreaptă, o vorbă ca aceasta că: „nime dintre noi n'a tras la îndoială dreptul înaltului guvern de a exercia dreptul majestatic (de controlă în biserică) după cum crede el (adecă guvernul), că trebuie să-l exercieze“? Oare așa stă lucrul acesta? Noi nu tragem la îndoială dreptul de supraveghiere al Majestății sale în biserică, — dar oare e în drept guvernul să pună el mâna pe dreptul Majestății Sale și să-l folosească după voia lui, după placul lui, după cum crede el? Noi știm că biserică e așezământ dumnezeesc. Ea își are învățăturile ei, pravilele ei, drepturile ei, libertatea și autonomia ei. Insuși dreptul de supraveghiere al Majestății Sale, pe care noi îl recunoaștem, e țărînit prin acestea. Căci biserică e datoare să trăiască potrivit cu ființa ei. Atunci cum poate spune cineva, că guvernul, luând în mâna sa dreptul majestatic, ar fi volnic să-l folosească, „după cum crede el“? Oare guvernul nu e dator să respecte drepturile autonome ale bisericii, cari pe lângă vechile pravile, pentru biserică noastră mai sunt garantate în *Statutul Organic*, care e trecut între legile țării?

Sinoadele noastre au hotărât într'un glas să protesteze în potriua măsurii ce a luat-o guvernul de a trimite comisarii la ședințele lor. În această măsură ei au văzut o știrbire a drepturilor bisericii și de aceea au hotărât să-și întrerupă ședințele, ca să se repare știrbirea făcută drepturilor bisericii. Prin urmare sinoadele au fost de părere, că guvernul n'a avut drept să se folosească de dreptul Majestății Sale „după cum crede el“. Gazeta bisericească, care a scris vorba aceasta nesocotită, laudă și ea hotărârea ce-au luat-o sinoadele cu atâta însuflețire. Ei bine, întreb eu, cum se im-

pacă aceste două lucruri: ca deoparte să spui că guvernul e în drept să folosească „după cum crede el“ dreptul majestatic, iar de altă parte să lauzi hotărârea sinoadelor de-a protesta în potriua felului cum guvernul a aplicat dreptul majestatic?! Nu-i aceasta o zăpăceală vrednică de osândă, mai ales când o pui pe hârtie într'o gazeta chie-mată a apăra cu înțelepciune și bărbăție drepturile bisericii noastre? O, mult e vrednică mintea!

Aceiași gazetă bisericească scrie că „nu mai avem nici consistoriu“, pentru că cu Dumineca Tomii din anul acesta ar fi încetat împuternicirea asesorilor consistoriali din senatul școlar și cel episcopesc. Nu înseamnă să încurajezi neorânduiala și să răspândești anarhie, când spui în gazeta bisericii o vorbă ca aceasta, care nici decum nu-i adevărată?! E drept că asesorii din senatul școlar și din cel episcopesc se aleg tot la trei ani — dar cei aleși sunt datori să rămână la posturile lor până la o nouă alegere. Lucrul acesta e de sine înțeles pentru toate corporațiunile din lume. Miniștri rămân la posturile lor și după-ce guvernul și-a dat mulțămia, până-ce au fost numiți alții în locul lor. Deputații din dieta țării noastre primesc dela alegători împuternicire tot câte pe cinci ani, — dar de data aceasta, deși s'au împlinit cei cinci ani, ei își păstrează totuși împuternicirea primită până-ce se vor face alegeri nouă. Cu privire la asesorii din consistoriu lucrul e și mai limpede, pentru că sinoadele înainte de a-și întrerupe ședințele, au dat consistoriilor împuternicire să poarte de grijă mai departe de afacerile bisericii, acoperind trebuințele materiale ale ei între marginile bugetului de până acum. La Arad și la Caransebeș se și urmează așa și consistoriile de acolo își țin ședințele în regulă, numai la Sibiu — după cum auzim spre marea noastră mirare — senatul școlar și cel episcopesc sunt oprite de a mai ține ședințe. Oare cu ce drept se face aceasta și cui folosește?

Tot asemenea ne întrebăm: cum poate spune o gazetă bisericească, că „deputații sinodului s'au pus în grevă“ că „împing biserică în stare afară de lege“ etc.? Nu stă bine să se vorbească în chipul acesta despre o corporație bisericească. Sinodul a hotărât cu un număr covârșitor de voturi, ca să-și întrerupă ședințele până ce va sosi

răspunsul la protestul ce l-a făcut împotriva măsurii guvernului. Prin urmare „grevă“ se poate numi pe drept numai purtarea acelor deputați, cari nu s'au supus la această hotărâre a sinodului, dar nu a celorlalți cari au dus-o la îndeplinire. Căci nu cei ce îndeplinesc, ci cei ce nu se supun la hotărârile unei corporațiuni, aceia fac „grevă.“

Dar cei mai vinovați față de biserică noastră sunt acei „bărbați politici români“, cari — după cum a spus ministrul președinte Dr. Wekerle — au umblat pe la guvern, cerând să trimită comisarii la sinoade. Aceștia trebuie descoperiți și trași la răspundere înaintea întregii bisericii pentru faptele lor urâte. Și nu e acesta cazul cel dintâiu. Când s'au trimis comisarii la preparandii, ministrul a spus, că lucrul s'a făcut și atunci cu știrea și încuviințarea unor oameni dintre noi. Aceștia sunt înadevăr „porniri greșite.“ De ce nu le infierează pe aceste gazeta a cărei cea dintâi chemare ar fi să apere drepturile bisericii?

Deputatul Ștefan C. Pop în congregația comitatului Arad.

O interesantă adunare (congregație) au ținut, Luni, domniile din comitatul Aradului, care ne privește mai de aproape și pe noi. Ce credeți, despre ce au vorbit? Ce roade neconținut inima multor politicieni din Țara Ungurească? Bineînțeles, că numai întrebarea votului obștesc, care vreau să-l facă așa, ca să-i placă și lui Tisza și lui Wekerle, pentru a-i împăca pe acești conducători ai vieții ungurești.

Deputatul Ștefan C. Pop, care a fost de față în adunarea aceasta, a luat însă cuvântul și a ținut o înflăcărată vorbire în limba românească, pentru de-a arăta, că ce vreau românii.

Când a început să vorbească, notarii comunali au început să strige:

„Nu pricepem românește! Aici nu poți vorbi decât ungurește!“ Dar deputatul român a urmat să vorbească românește, la ceea-ce membrii unguri au ieșit cei mai mulți din adunare.

Miezul cuvântării dlui deputat Pop e următorul: D-Sa nu primește așa numita învoire prin care unii domni vreau să știrbească dreptul votului universal. În casa deputaților cei mai însemnați fruntași s'au împotrivit acestei ciocărtiri,

de aceea groful Tisza l'a numit pe Andrassy „ațățător și agitator primejdios“. Partidul național român a lucrat totdeauna pentru votul obștesc, pe care să-l capete toți deopotrivă și care să se întindă și asupra femeilor. Acesta îl cere și acum, căci altminteri nu se face pace deplină în țară, pentru de a putea închide rănile pricinuite de războiu. Planul de lege ticluit de guvernul de acum se bate în capete și cu trecutul acestei țări. Doar însuși Sf. Ștefan care a întemeiat țara ungurească a spus, că „orice țară, care are numai o limbă e slabă.“

Noi, zice dl Pop mai departe, vrem să ne ajutăm viața constituțională pe baza egalității tuturor. Cu privire la drepturile cetățenești să nu se facă deosebire după legea și naționalitatea cuiva. Așa s'a gândit înțeleptul patriei Francisc Deák, precum și neuitatul baron Iosif Eötvös, cari au crezut că prin aceea desleagă mai potrivit chestiunea de naționalități, dacă le dau acestor deplină libertate națională. Planul de lege de care vorbim, se împotrivesc gândirii oamenilor mari ai țării ungurești și poartă drept țintă contopirea naționalităților și nimicirea lor politică.

La această vorbire a deputatului Pop, a răspuns vicișpanul Schill, care a recomandat să se primească propunerea comisiei, ceea-ce s'a și întâmplat.

În legătură cu acestea credem, că e la loc să traducem din cuvânt în cuvânt cele spuse la o adunare din Oradea-mare despre naționalități, de groful Károlyi Mihály, un ungur mare dar om cinstit și sincer:

„Primejdia naționalităților a iscodit-o, zice, contele Tisza, deși ea nu-i decât o închipuire. Doar nu crede nimeni că dacă alegătorii unguri perd câteva procente prin legea cea nouă, asta ar vătăma egemonia (puterea conducătoare) a ungurimei. De altminteri cea mai mare parte a naționalităților s'a lipit cu credință pe lângă o politică cinstită socială, iar cetățenii unguri și cei ai naționalităților trăiesc în pace unii cu alții. Ura față de naționalități și primejdia Ungariei o vestesc numai aceia, cari sunt flămânzi după deputăție și cari își tem domnia, dacă scoatem aceasta gogoriță din viața politică.“

Ce noroc ar fi de s'ar gândi și alți politicieni din țara noastră tot așa.

Din viața cehilor.

Cuiegem din gazeta „Pester Lloyd“ despre Cehi următoarele informații:

Din prilejul împlinirii alor cincizeci de ani de când s'au așezat temelile teatrului național cehesc din Praga, cehii, cari își iubesc limba și cultura lor mai mult decât viața, au ținut sărbări frumoase și pline de însuflețire. La acele sărbări s'a adunat în Praga lume multă din toate părțile; fetițele umblau îmbrăcate pe ulițele orașului numai în portul cehesc; au fost de față și trimiși de-ai tuturor popoarelor slave, cum și reprezentanți de-ai italienilor din Austria. În vorbirea ce a ținut-o Dr. Kra-marț, unul din conducătorii cehilor, a spus, că poporul cehesc astăzi e mai puternic și mai neînfrânt ca ori când. „Eu sunt convins — a zis el — că poporul nostru nu se va obosi și nuse va da la o parte din

calea sa. Noi vedem, slavă Domnului, că ceace vrem noi, vrea lumea întregă (aplaude nesfârșite). Astăzi au venit la noi trimiși de-ai popoarelor cari sufăr ca și noi.“ În numele slavilor dela mează-zi a vorbit deputatul Ștefan Radici, spunând că toate popoarele slave trebuie să fie împreună și să lupte umăr la umăr pentru dorințele lor. Deputatul polon Moraczewski a spus că fiecărei națiuni, fiecărui popor trebuie să i-se recunoască dreptul, ca el să hotărască asupra sorții sale.

Tot atunci s'a ținut și o sfătuire politică, la care, pe lângă cehi, au mai luat parte și trimișii polonilor, slovenilor, croaților, sârbilor și italienilor. Reprezentantul itașienilor, Conci, deputat din Tirol, a zis că nimic nu apropie popoarele așa de mult unele de altele, ca prigonirea ce o îndură toate de o potrivă. „Când am văzut — spuse el — cu câtă alipire și însuflețire se strânge națiunea (cehă) întreagă împrejurul celor mai buni și mai drepti cetățeni ai săi, atunci am înțeles, că această națiune nu poate peri, ci cauza ei dreaptă trebuie să ajungă la izbândă. Ca acest lucru să se întâmple în curând, aceasta e dorința mea cea mai ferbinte, dorința reprezentantului unei națiuni apăsate și care tot mai suferă încă sub jug greu.“ În comunicatul ce l'au publicat despre acea sfătuire, au spus, că reprezentanții „națiunilor cari de veacuri sufăr sub jugul stăpânirii străine,“ au hotărât să facă totul pentru eliberarea acelor națiuni și pentru ajungerea lor la o viață nouă în statele lor proprii. Popoarele vor ajunge la un viitor mai fericit, când fiecare va fi singur stăpân pe soarta sa și toate împreună vor trăi în prietinie și bună înțelegere.

Îndată după sărbări, poliția a luat măsuri împotriva mișcărilor din Praga. Mare nemulțumire a stârnit în sânul poporului cehesc măsura guvernului din Viena de a împărți Boemia în cercuri cu câte un căpitan în frunte. Prin această măsură guvernul a voit să facă pe plac nemților din

Boemia; cari s'au tot plâns că-s strămtorați de către Cehi, au protestat împotriva împărțirii țării lor în cercuri, căci în chipul acesta să ia din mâna lor o parte a drepturilor de până acum.

Dorințele Românilor din Bucovina.

Sâmbăta trecută s'a înfățișat la ministrul prezident din Viena, Seidler, șeful clubului deputaților români din Bucovina, dl Isopeacu Grecul împreună cu deputatul Simionovici, ca să înainteze dorințele poporului românesc din Bucovina. Ei au spus, că doresc convocarea cât mai grabnică a parlamentului, care, după cât se știe, e amânat. Apoi a spus că întreg poporul românesc din Bucovina dorește, ca colțul de pământ, ce s'a luat din Moldova prin pacea din București, să se adaugă Austriei, adică Bucovinei, deoarece e și mai firesc să se întregască hotarale acestei țărișoare și pe urmă locuitorii fiind români, ar îmulți numărul fraților din Bucovina.

Celelalte dorințe și plângeri ale Românilor din Bucovina privesc stările rele pricinuite prin năvălirea în țară a armatelor dușmane, precum și repararea și ridicarea din nou a caselor și satelor pustiite și jefuite. Deputații români au mai cerut să se deschidă îndată toate școlile, gimnaziile și cele populare, judecătoriile să înceapă a lucra, iar judecătorii militari să fie îndepărtați. Au cerut înființarea unei judecătories de brigadă în Cernăuți și s'au rugat, ca guvernul să se îngrijească mai bine de hrana poporului din Bucovina. În sfârșit au mai vorbit despre poloni și despre banii de scumpe ai funcționarilor, preoților și învățătorilor și despre viitorul bisericilor din Bucovina.

Ministrul prezident a ascultat până în sfârșit pe deputații români și le-a făgăduit să le cerceteze dorințele cu cea mai mare bunăvoință.

A doua bătălie dela Marna

Când scriem aceste șire, în apusul îndepărtat s'a încins o nouă luptă, desnădăduită dar măreață, între dușmanii ce par neîmpăcați. Toată lumea se pare că stă vrăjită și se uită la uriași, cari s'au prins la trântă. Care va birui? Până când mai poate neamtu? Mai răsuflă oare antanta?

Deocamdată însă Germanii au spart frontul Englezilor și al Francezilor și acum cu o armată numeroasă, cam 45 de divizii, luptând pas de pas și zi de zi, au ajuns până pe malul vestitului râu Marna, unde cu patru ani inninte de asta s'a mai dat o bătălie strașnică. Aceea prin urmare care s'a început acum, se numește cu drept cuvânt a doua luptă dela Marna.

Dacă vom asemăna însă starea de atunci a celor două armate cu mișcările lor de astăzi vom găsi totuși o deosebire foarte mare. Ce se întâmplase adică în septembrie 1914? Armatele germane după ce au trecut ca puvoiu peste Belgia și după biruitoarea luptă dela Charleroi, unde înfrânseră o bună parte a oștiresi franceze se apropiau cu iuțeala fulgerului de Paris. Generalul Joffre fu silit să lase pradă nemților partea de meazănoapte a țării sale și să retraga în valea râului Marna, unde să gândească să încerce cu toate pu-

terile mântuirea Parisului, pe care călărimea germană îl apropiase cam la o bătaie de tun. La Marna Joffre își adunase toate rezervele, câte le avea și le înșirase sub comanda celor mai isteți generali ai săi. Când sosiră deci nemții la râul acesta se lovira din nou de armata franceză, întărită cu rezervele proaspete. Bătălia ținu 10 zile și în sfârșit nemții fură siliți a se retrage într'unele locuri 60, într'altel 80 de kilometri. Iată de ce si mândresc francezii, de câteori vorbesc de Marna.

Astăzi însă stau lucrurile altmintrelea. Oastea germană e condusă de cel mai ager general al kaiserului, de însuș Hindenburg, iar la spatele celei franceze cu greu ar mai crede cineva să stea rezerve tari și numeroase. În zilele de acum nemții au săvârșit adevărate minuni, înaintând cam 60 de km, pe frontul cel mai bine întărit al dușmanului și cum au ajuns la Marna au ocupat țărâmul ei pe o întindere de vre-o 20 km. Ce va fi deacum, ne-o vor spune zilele viitoare, la tot cazul însă credem, că a doua bătălie dela Marna va fi hotăritoare pentru soarta acestui îndelungat războiu.

Raportul fondatorilor „Aquilei“

cătră adunarea generală constituantă dela 10 Maiu 1918.

Onorată adunare generală constituantă!

Inițiată din cercuri aproape de „Economul“ și prin un grup de bărbați financiari, de greutate morală și materială, cu un capital inițial de Cor. 200,000.— putându-se urca în urma unei intensive participări, — „Aquila“ va căuta a răspunde unei necesități obștești a țărănilor și muncitorilor.

Din prospectul publicat în termenul fixat în lege, se întrevede scopul urmărit prin crearea unui nou așezământ pentru asigurarea vieții fără vizită medicală. O instituție independentă la fel nu există în țara noastră, pe când în imperii, cari stau la înălțimea culturai, importanța și folosul acestui ram de asigurare, nu sunt numai cunoscute, ci au fost înțelese cu desăvârșire de cele mai largi părți ale populațiilor.

Societățile de asigurare populare: Metropolitan în New-York, prudential în Londra, Victoria și Friedrich-Wilhelm în Berlin, cari din începuturi mici, au ajuns la o extensiune gigantică, dau în privința aceasta o probă absolută.

Astfel în Germania tot al 6-lea om e asigurat la societate de asigurări populare, ba în Anglia tot al 3-lea Englez are o poliță dela societatea de asigurare „Prudential“.

Asigurarea populară e simplamente ajutorul propriu a familiilor amenințate în existența lor prin moartea hrănitivilor, și a ajuns să fie o problemă de cea mai înaltă însemnătate a masselor, o întrebare vitală a întregului popor.

Cum războiul a secerat victime fără număr din toate clasele, era evident, că necesitatea obștească a creat, drept dezvoltare a asigurării populare, asigurarea de război și de împrumut de război și instituțiile de asigurare populară, chemate să răspundă lipsei generale, au atras și luarea aminte a cercurilor conducătoare în stat.

Este îndeobște cunoscut, că însași comanda supremă militară, prin ordinul Nr. 51731 a invitat toate subcomandele, de a sprijini mișcarea pentru asigurări populare dând parola: „dieser im Volkswirtschaftsleben-Interesse gelegen grossen sozialen Action ein besonderes Augenmerk zu zuwenden und deren Durchführung kräftigst zu unterstützen.“

Insuși generalul Kuck a militat cu elocuență în pressă pentru asigurarea populară.

Ori-câte argumentări teoretice s'ar încerca deci a se face în favoru asigurării normale este evident pentru ori-care filantrop, că viitorul practic în părțile largi ale populației este rezervat pentru asigurarea populară fără vizită medicală, mai ales că toate calculațiile și combinațiile de boală și mortalitate sunt atinse în rădăcini prin rezultatele războiului, fie ca pierderi în viață, fie ca afecțiuni a sănătății.

Asigurarea populară, în a cărei serviciu se întemeiază „Aquila“ are mai ales pentru țărani noștri o capitală importanță.

Asigurarea populară fără vizită medicală este într'adevăr singura modalitate de-a populariza în mijlocul țărănilor noștri idea de extremă importanță economică a asigurării pe viață, mai ales, că lipsind în satele noastre medicii deoparte, de altă parte fiind o serioasă piedică distanțele comunelor noastre respirate până la ubicațiunea mai apropiată a medicului băncii de asigurare, e aproape cu neputință de a termina țăranul: să facă acest drum, care pe lângă pierderea simțitoare de vreme, pe deasupra e și costisitor.

Asigurarea populară fără vizită medicală a „Aquilei“ se limitează până la suma de 3000.— cor. în caz excepțional până la Cor. 5000.— ca maxim, iar *premiile*, ce se vor stabili în urma unui contract de reasigurare ce stăruim să se încheie cu „Anker“ din Viena, societate de reputație universală, ce singură cultivă în mare acest ram în Monarhie, sunt moderate, iar participarea la câștig aproape echivalează diferența în raport cu asigurarea normală, astfel motivată prin rizicul potențat în lipsa vizitei medicale.

Pe deasupra acest contract va pune pe „Aquila“ nu numai la adăpost de ori-ce rizic, dar renunțând și în caz de moarte la atestat medical și mulțămindu-se cu raportul vizitatorului de morți „Aquila“ ofere o ușurință și o economie de cheltueli și timp fără păreche. Cum în schimb rentabilitatea e dovedită prin un expozeu competent, ce vom da publicității, socotim că glasul nostru pentru colaborare cu toate clasele interesate va găsi un viu și înțelegător răspuns.

Aceasta cu atât mai mult, fiindcă tarifele „Aquilei“ prevăd plata premiilor în rate anuale, semestrale, treilunare și lunare, deci să conformează perfect la obicinuițele și posibilitățile de plată a țărănimii noastre și nu admit carența completă numai pentru anul prim restituind premiile, iar pentru al doilea acoardă jumătate din suma asigurată și după 2 ani întreagă suma asigurată.

În epoca vulcanică ce am străbătut, atâtea vieții țărănești și muncitorești s'au stăns în câmp, iar mortalitatea la bătrâni și copii, mai ales cea din urmă reprezentând cifra cea mai nefavorabilă, nu numai în țară, ci în întreagă Europa, care abia e echivalată prin prolificația în deobște cunoscută a poporului nostru, în raporturi neigienice, în lipsă de medici, a ajuns la o sombră cifră. Așa cât și cel din urmă muncitor a trebuit să înțeleagă instintiv enorma valoare a vieții pierdute nici ca mai socotind speșele de înmormântare și deficitul, ce întotdeauna provoacă în gospodăria țărănească neînstruită în administrarea banului gata și în economia clasei muncitoare trăind din mână 'n gură.

Astfel cu ajutorul noiei instituții se va da o soluție practică și definitivă chestiunii mult discutate a speșelor de înmormântare neavând poporul nostru — din păcate — talentul de organizare, care e premisa reuniunilor de înmormântare, astfel potrivite pentru scop.

Speșele de înmormântare fiind un izvor de ruină pentru țăran și muncitor îndeobște și câteodată de conflicte cu preoșimca de la țară, care — din nenorocire — rău plătită e silită se reflecteze la dotațiunea sa legitimă, — „Aquila“ va vindeca unele din multele rane ale satelor noastre și a muncitorimii concentrate în orașe și uzine.

Afară de asta „Aquila“ introducând controlul intern medical al ofertei lor făcute la sate de agenți fără vizită medicală, medicii noștri vor avea rolul în noul așezământ, menit să-i apropie de poporul nostru așa desprețuitor de viață și de știință în urma direcției fataliste, ce s'a moștenit de veacuri.

Pe lângă asta „Aquila“ cultivând ramul de asigurare fără vizită medicală și în raport cu depunerile la bănci, o fericită unire a depunerii fructificate cu asigurarea populară, inițiată din Olanda, — „Aquila“ va contribui la înstăpânirea spiritului de economie la cărturarii, țărani și mai ales muncitorii noștri, iar institutelor financiare le va crea un stoc de depuneri stabile, și espuse fluctuațiilor unui ram.

Nu ne îndoim că noiele așezăminte propagate cu vigoare vor accelera renașterea economică a poporului nostru, mai ales, dacă, pe lângă preot și învățător se va numi un agent și din sinul țărănimii și muncitorimii, fruntaș isteț și cinstit, pentru a înlătura aparența, că aici s'ar agita numai de interesul preotului, interesat de speșele de înmormântare.

În asigurarea fără vizită medicală mai residă apoi o deosebită importanță și pentru institutele de bani, ca reprezentante ale „Aquilei“, fiindcă băncile în urma replătirei pe urma războiului a împrumuturilor țărănești au pierdut contactul cu țărănimia și în acest chip îl pot relua imediat, netezind calea viitoarei conlucrării, ca reprezentantele „Aquilei“.

Acest contact se va utiliza cu succes din partea băncilor și ușurând *creditul personal* pentru țărani mulțumindu-se în locul caventivilor, obârșia altor conflicte și procese, cu o poliță de asigurare ca acoperire.

Sințim o vie satisfacție, când constatăm, că în toate cercurile unde pornirile altruiste și prevăzătoare pentru țărani și muncitori au ecou, s'a manifestat un puternic interes pentru „Aquila“. În particular interesarea clasei muncitorești a determinat pe fondatori ca în statute să propună fixarea definitivă a firmei în formă adecuată.

Campania pornită altfel din o parte, de unde pe baza lealității și dorului nostru de conlucrare obștească, am fi fost în drept a aștepta tot sprijinul, cu ajutorul unui organ românesc de pressă din provință — cu marca oficialității, — care nu s'a ferit de-a scobori discuția de principii la controverse subiective, ar vrea să construiască meșesugit dar înzădar o aparență de concurență între asigurarea populară și normală, au raportat tot așa puțin succes împotriva „Aquilei“, ca și atacul neîndreptățit prin care o foaie de specialitate din capitala Ungariei îi atribuie fără ori-ce bază, ba chiar fără o umbră de aparență tendențe centrifugale a limine străine de organizația noastră strict legală și exclusiv economică.

Față de invențiuni fantesiste de categoria din urmă, o discuție per lungum și latum ar fi neavenită, fiindcă atacul izvorit din pură invenție nu poate altera fondul real al așezământului nostru. În schimb pseudoargumentele organului din provință indicat nu vor putea iniuri nici lumea expertă nici obștea orientată.

Militând în contra rezultatului obiectiv a științei și experienței social-economice exclusiv pentru îndreptățirea asigurării normale a vieții își împrumută argumentele din domeniul unei epoce trecute și din informații neautentice, fără de-a considera în concret favorurile, și siguranța ce residă în contractul cu „Anker“ ce eschide rizicul și garantează participarea la câștig indiscutabilă.

Dacă față de încercările de argumentare de acest fel, se pune mai ales îtefinătatea tarifelor, simplitatea și limpezimea condițiilor poliței inatacabile, contractată fără vizită medicală prin „Aquila“, față de țărani și muncitori, campania pornită prin o grupare de interese dela Sibiu a avut darul de a face prin juxta-pozițiune o formală reclamă „Aquilei“, chiar înaintea înființării, găsind în pressa obiectivă și desinteresată apărători, iar la obște un lung șir de sprijinitori.

Cu toate aceste fondatorii i-au rezervat direcțiunei prime, să aprezieze măsurile de lămurire și defensivă, ce sunt a se lua.

Hotărâți fiind întemeietorii de-a menține și pe viitor principiile obștești și obiective, de cari animați s'au hotărât de-a chema la viață „Aquila“, fondatorii au cinstea de a vă raporta, că inițiativa a raportat deplin succes atât sub raportul financiar, cât și legal.

S'a subscris adecă 1134 de acțiuni din partea alor 61 acționari conform listei ce vă prezentăm, astfel că nimic cu contrastă înființării și înregistrării „Aquilei“, după ce peste 30% a capitalului s'a solvit și deus la institutul „Economul“ în libel de depunere sunător pe numele „Aquilei“.

Deciși de-a ne împlini până la desăvârșirea operei noastre datorința, în consecuență vă înățoșăm prospectul de întemeiere și convocarea la adunarea constituantă dată publicității la timp într'un ziar local și vă rugăm, să hotărâți asupra obiectelor satorite în ordinea de zi, luând într'altel act, că fondatorii în vârtutea dreptului lor rezervat au numit pe trei ani pe domnii înșirați în lista alăturată în direcțiunea primă a „Aquilei“.

Personalitățile acestor bărbați asigură succesul și nu ne îndoim, că de numirea lor va lua act cu plăcere adunarea generală în vederea solicitudinii lor pentru asigurarea populară, iar membrii comitetului de revizuire aieși de adunare — suntem siguri — vor contribui alătura de consiliul bărbaților de încredere instituți după raioane pentru a da avântul dorit așezământului nostru.

În legătură ținem a vă împărtăși, că directorul general, directorul executiv, directorul, directoara și secretarul general, pe cari delegația semnată a fondatorilor îi va propune pentru numire direcțiunii, au declarat a primi fără salare fixe serviciul pentru primul an de gestiune, pentru a reduce dela început speșele la centru și a face cu puțință dezvoltarea organelor decentralizate în terenul de acțiune.

De încheiere vă prezentăm proiectul de statute elaborat pentru „Aquila“ și raportându-ve că fondatorii doresc să se statorească de fiecare acțiune câte un vot. Vă rugăm să pertractați ordinea de zi fixată, propunându-Vă să binevoiască Onorata Adunare Constituantă:

1. a lua cu aprobare act despre raportul fondatorilor și despre subscrierea și solvirea acțiunilor constatând că 61 acționari au semnat 1134 acțiuni plățind pe lângă taxa de subscriere a conto Cor. 72.520.— în ban gata depuși la „Economul“ în libelul Nr. 4040.

2. a lua act despre raportul fondatorilor asupra acționarilor. fixând

lista color prezenți și numărul voturilor astfel, că pentru fie-care acție se poate exercita câte un vot;

3. a alege un președinte, un notar și doi scrutați, și verificatori ai procesului verbal.

4. a decreta constituirea „Aquila”;

5. a vota proiectul de statute elaborat de fondatori statorind definitiv firma comercială, în chipul următor:

„Aquila”

bancă de asigurări populare pentru țărani și muncitori.
Societate pe acțiuni.

„Aquila”

gazdák és munkások népbiztosító bankja r. t.

„Aquila”

Bauern- und Arbeiterbank für Volksversicherungen A. G.

6. a da descărcare (absolutorul) fondatorilor;

7. a lua act despre lista membrilor numiți prin fondatori în prima direcțiune;

8. a alege membrii comitetului de revizie pe un an.

9. a încredința direcțiunea să numească comisarii de zi, să înregistreze la tribunalul competent firma „Aquila”, să fixeze termenele de plată pentru ratele restante din prima emisiune a capitalului social și să facă toate dispozițiile ce le va crede potrivite pentru inactivarea „Aquila”.

Cluj, 10 Mai 1918.

Din încredințarea fondatorilor:

Dr. Amos Frâncu m. p.

Dr. Valentin Drăgan m. p.

Ladislau Papp m. p.

Romulus Cuteanu m. p.

Aviz.

1-1

În legătură cu proiectul de subscriere publicat, adunarea generală constituantă dela 10 Mai n. 1918 a fixat prin statute votate definitiv următoarea firmă:

„Aquila”

bancă de asigurări populare
pentru țărani și muncitori

„Aquila”

gazdák és munkások népbiztosító
bankja r. t.

„Aquila”

Bauer- und Arbeiterbank für Volksversicherungen A. G.

și a încredințat direcțiunea să fixeze termenul ratelor restante pentru plata acțiunilor. Să fixeze deci ratele în chipul următor:

1. Până în 1 Iulie n. 1918 sunt a să achita 50% iar

2. Până în 1 August n. 1918 tot restul neplătit.

Invităm la o participare cât mai intensivă la subscrierea acțiunilor „Aquila”.

Cluj—Kolozsvár, 10 Mai n. 1918.

Din încredințarea direcțiunii:

Ladislau Papp de Lemény m. p.
vicepreședinte.

Dr. Amos Frâncu m. p.
director general.

S'a perdut

o bivoliță cu vițel de 3 ani. Are semn alb în vârful cozii. Cine o găsește, să înștiințeze pe păgubașul

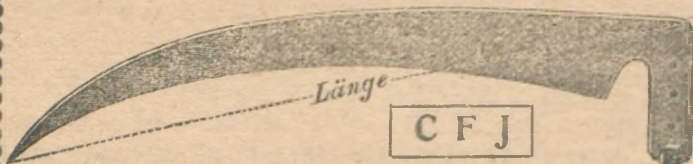
Ioan Dumitru Lupea

7. 1-1 Szecsel 39 u. p. Szelistye.

Caut două petri

pentru moară de apă fie roșii fie ciuceu, grosimea dela 10 toli în sus. Adr. Andreiu Socol inorar — Alsónca. 1 3-4

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Coase: Lungimea 70, 75, 80, 85, 90 cm.
1 bucată K 7- 7- 7- 7-60 7-60

CFJ

Semnul pentru
coase

Pentru fiecare bucată garantez. Adeca schimb orice coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corăspunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte mult numărul coaselor vândute. 8 1-3

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Mai departe se găsesc nicovale pentru coase, inele pentru coase, ciocane, coade, pietri și teci pentru coase.

CFJ

Semnul pentru
nicovale și
ciocane

Caut un comis

de prăvălie tinăr, pentru despărțământul de manufactură și băcănie. — Preferiți sunt cei ce știu corespondența în limba română și maghiară sau germană. Condițiile sunt foarte favorabile!

9. 1-2 Nicolae Rechițan
Săsciori (Szászcsor Szeben m.)

Economul.

1-1

Comunicat. În 10 Mai a. c. s'a ținut adunarea generală a institutului „Economul” în Cluj, rezolvindu-se prin hotărâri unanime propunerile și obiectele puse la ordinea zilei. Într'aceste s'a decis urcarea capitalului social la un milion și jumătate coroane. Președinte al direcțiunii a fost ales dl. Sa Dl Dr. Iacob Radu, iar președinte al com. de revizuire dl Iulian Marțian direct. de bancă.

Caut

o servitoare harnică și cinstită, care se pricepe și la fiert pentru o familie românească din Sibiu (fără copii), ca să intre îndată ori după Rusalii în slujbă. Adresa se poate afla la administrația Gazetei Poporului. 1-2

Anunț de căsătorie.

O femeie văduvă, mai în etate, s'ar căsători cu un bărbat mai în etate, femeia e cultă, fără familie, dispune de avere **6000 Kor.** Cine se interesează să se adreseze la „Gazeta Poporului”. Mărci pentru răspuns. 5 2-2

4 garnituri 6 2-3

de îmblățit întregi

se află de vânzare la

Ludwig Saller

fabrică de motoare, Sibiu.

„Ardeleana”

institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie

dă în arândă pe 3 ani și anume pe 1919, 1920, 1921 următoarele moșii:

pe hotarul comunei **Vinț** (Alvincz) lângă gară un complex arător de **93 iugăre**, cu arândă minimă de 8,000 Cor. la an,

pe hotarul comunei **Mia** (Marosillye) o moșie de **68 iugăre**, din cari **50 arător**, iar **18 grădină** cu pom cu arândă minimală tot de 8,000 Cor. la an.

Ofertele să se înainteze la adresa institutului până la 15 Iunie a. c. nou. Direcțiunea își rezervă dreptul a accepta plusofertul, care'l va afla mai convenabil. — 3-3

Orăștie, la 10 Mai 1918.

Direcțiunea.

Aduc la cunoștință
că am deschis un

atelier pentru zugrăvit
de odăi în Săliște.

Lucrez cu cele mai moderne motive românești.

4-4

Lazăr Văsiu.

Fetițe pentru lucru

și

un învățăcel

află aplicare (în compactoria)

FRANZ NEUZIL

Pământul mic Nr. 5.

Anunț de licitațiune.

Se dă de știre cumcă obiectele de *mobilitură de casă și instrumentele de măsurit* aflate în masa de concurs a firmei **Berger & Weisz din Sibiu**, se vând în licitație publică, după pozițiile sinuragratice din inventariu, începând din 18 Iunie 9 oare a. m. sub nr. 26 Sporegasse. Deslușiri mai amănunțite în cancelaria avocatului Dr. Aurel Gerasim (Stadtpark Sanatorium). 1-1

Sunt văduv

în etate de 55 ani, am trebuință de o econoamă din casă bună și să se priceapă în gospodărie. Etatea între 40-45 ani, la cas corespunzător nu-i eschisă chiar și căsătoria. Să fie română și fără copii.

Doritoarele să se adreseze la redacție sub numirea „Un văduv” Rugăm mărci pentru răspuns! 3-3

Prăvălie de Antiquități

(lucruri de demult.)

Cumpăr tot felul de lucruri găsite în pământ la arat, ori la săpat, de aur, argint, ori de ori-ce fel de metal, poate fi chiar și de piatră ori cărămidă dacă au diferite semne sau scrisoare pe etc.

Ulcioare, potire, păhare, inele, bani vechi răi, petri cioplite cu semne, ori cărămidă scrisă cu slove de demult; afară de aceea bijuterii de aur, argint, căpuri, lucruri sculptate, covoare vechi, leoane bisericesti pictate pe lena și altele.

Obiectele sunt a se trimite pe postă ori aduse la adresa 4-6

H. Candrea

Sibiu Str. Fleșerilor Nr 5.

Avis!

„ECONOMUL” institut de credit și economii în Cluj.

Filiale: Murăș-Ludoș și Aiud.

Afiliate 7 reuniuni de credit Raiffeisen.

Capital: Un milion coroane.
Rezerve: Patru sute de mil cor.
Depuneri: Trei milioane.

Face tot felul de afaceri de bancă. Primește depuneri de etalon favorabil și cu procent ureat pentru biserici și alte așezăminte culturale. Imprumută pe cambii, ipotecă și lombard.

Vinde și cumpără efecte căutate la bursele din Budapesta, Viena și Praga și mijlocește transacțiuni în legătură.

Mijlocește vânzarea și cumpărarea de mașini agricole. 13

Ajută la întemierea reuniunilor de credit și agricole sătești.

Susține: Masa studenților universitari, Ambulanța Petran pentru țărani bolnavi, are Birou: „Sfat de drept gratuit pentru țărani” și „Un orfelinat de fete”, victime ale războiului.